

Катинь, Медное, Харків,
Буча, Гостомель, Маріуполь.
Геноцид.

Понад 80 років тому і сьогодні.
Вбивали беззахисних і тоді, і сьогодні,
замітали сліди і тоді, і сьогодні,
брехали і тоді, і сьогодні.
Не змінилися взагалі.

Шановні пані та панове,

10 квітня 2010 року польська делегація на чолі з президентом Лехом Качинським вирушила до Смоленська, саме тому, щоб засвідчити правду, тому що Польща ніколи не змиралася з катинським злочином і його наслідками.

У 1940 році за наказом Іосіфа Сталіна було по-звірячому вбито майже 22 тисячі наших співвітчизників: солдатів Війська Польського, поліцейських, прикордонників, а також багато мирних жителів – представників еліт Другої Польської Республіки. Це був злочин геноциду, вчинений Советами на абсолютно беззахисних жертвах. Він ніколи не був покараний.

Замість цього у нас була катинська брехня. Переконування світу, що за цей жахливий злочин не відповідає советська Росія, а нацистська Німеччина. Всупереч фактам, всупереч логіці. З повною навмисністю. І так протягом декількох десятиліть.

У логіці катинської брехні не було також місця советській агресії проти Польщі 17 вересня 1939 року, пактові Ріббентропа-Молотова, советсько-німецькому братству та іншим злочинам вчиненим на поляках. Ми мали лише розповідь про велику російську перемогу над фашизмом.

З коротким епізодом на початку 90-х років, за часів президента Бориса Єльцина, коли нарешті вони визнали, що відповідальність за катинський злочин несе «сталінська влада». Однак ніяких подальших дій за цим не відбулося. Катинське розслідування було припинено, жоден злочинець так і не був ніколи покараний. А путінська Росія роками знову прославляє Сталіна і Советський Союз. Катинська брехня стала вигідною.

Шановні пані та панове,

Забуті та непокарані військові злочини, злочини проти людства формують у злочинців відчуття безкарності. Вони можуть заохочувати їхніх наступників і послідовників, які за їх прикладом скоюють подібні злочини, коли хочуть

домінувати та вирішувати долю інших держав і націй. Ми бачимо це сьогодні повною мірою в ході жорстокої агресії Росії проти незалежної і демократичної України.

Ми бачимо, як брехня використовується для виправдання російських злочинів на мирному населенні, як можна в живу заперечувати факти. У Польщі це для нас не є жодною несподіванкою, але багато представників західного світу тільки сьогодні відкривають масштаби російських маніпуляцій і лицемірства.

Ми повинні зробити з цього висновки. Ми повинні рішуче боротися зі спотворенням історії, заміною ролей ката та жертви. Зло потрібно називати злом, злочин потрібно називати злочином. Непокараний міжнародним співтовариством катинський злочин дав отруєні плоди.

Протягом 80 років жертви та їхні родини не дочекалися справедливості за катинський злочин. Для геноциду не існує строку давності. Тому я наполягатиму на вирішенні цієї справи в міжнародних судах. Найближчим часом ми подамо відповідні заявки. Цей злочин має бути нарешті засуджений, а виконавці названі.

Я також робитиму всі можливі дипломатичні кроки, щоб світ про катинський злочин не забув і послідовно засуджував його винуватців. Ми цим зобов'язані перед тими, хто загинув, але ми цим зобов'язані й перед тими, хто роками боровся за правду та пам'ять про Катинь.

Ми як Польща також будемо підтримувати Україну в усіх її юридичних та дипломатичних заходах, спрямованих на покарання винуватців злочинів, які зараз вчиняють росіяни. Ми зробимо все, щоб українським жертвам не довелося чекати справедливості 80 років!

Шановні пані та панове,

З катинським злочином вже назавжди нерозривно пов'язана смоленська катастрофа, 12-ту річницю якої ми відзначаємо сьогодні. Найбільша трагедія в повоєнній історії Польщі.

У Смоленську, як і в Катині, загинули польські еліти. Президент Республіки Польща та його дружина, останній президент Польщі в еміграції, маршалки, міністри, послы та сенатори, священики різних конфесій, керівники багатьох центральних установ, представники катинських сімей, генерали, співробітники Бюро охорони уряду, пілоти та весь екіпаж літака.

Чудові люди.

Їхні погляди та біографії часто розходилися, але їх об'єднувало те, що вони любили Польщу й хотіли вшанувати пам'ять наших земляків, убитих у Катині. Згадуючи ту велику трагедію, я завжди повторюю: найкращі з нас загинули

у Смоленську. Я впевнений, що Польща сьогодні була б іншою, кращою, якби вони були живі!

Не приховую, що у мене дуже особисте ставлення до смоленської катастрофи. У Смоленську загинув мій учитель, майстер, президент, професор Лех Качинський, з яким я мав честь співпрацювати міністром у Канцелярії Президента. Я втратив колежанок і колег, з якими ми тут, в Президентському Палаці, щодня працювали.

Ми всі втратили, адже в катастрофі загинули представники цілого політичного класу. Пам'ятати про них – це велике зобов'язання для всіх нас, зобов'язання наполегливо працювати заради Польщі. Кожен день. Ми зобов'язані цим всім перед чудовими людьми, яких ми втратили 10 квітня 2010 року.

Як поляки ми показали тоді, що у важкі часи ми можемо бути прекрасною спільнотою, можемо бути згуртованими та солідарними. Ця спільнота потрібна нам і сьогодні перед обличчям зовсім інших викликів, пов'язаних із війною в Україні.

І знову, як народ, ми чудово здаємо іспит з нашої солідарності – здаємо його, надаючи допомогу мільйонам біженців з України. Я надзвичайно пишаюся Польщею та своїми співвітчизниками, поляками!

Шановні пані та панове,

Президент Лех Качинський у своїй історичній промові в Тбілісі сказав, що «Центральна Європа має сміливих лідерів». Як завжди, він був правий.

Сьогодні ми це ясно бачимо в особі президента України Володимира Зеленського. Він щодня з надзвичайною самовідданістю бореться за незалежність своєї Батьківщини, водночас закликаючи весь світ протистояти російській агресії. Протистояти злу.

Таким сміливим і далекоглядним лідером був і сам президент Лех Качинський. Лідером, який вже кільканадцять років тому намагався пробудити совість західного світу, звертатися до політиків, попереджувати перед імперською політикою Росії Владіміра Путіна.

Нагадаю його надзвичайно важливі слова, сказані під час війни в Грузії: «Вперше за довгий час сусіди з півночі, для нас теж зі сходу, показали обличчя, яке ми знаємо сотні років. Ці сусіди вважають, що народи навколо них повинні підкорятися їм. Ми кажемо: ні!

Ця країна – це Росія. Ця країна вважає, що часи імперії, що впала неповних 20 років тому, повертаються; що панування знову стане ознакою цього регіону. Ні, цьому не бути! Ці часи закінчилися раз і назавжди!»

Ми як Польща робимо все, що в наших силах, щоб саме так це відбувалося. Сьогодні саме ми втілюємо в життя спадщину президента Леха Качинського – на всі можливі способи підтримуючи Україну, допомагаючи біженцям, зміцнюючи нашу власну безпеку, відіграючи суттєву роль у міжнародній політиці.

Я твердо вірю, що ми разом зупинимо «імперію зла».

Що Росія, злочин і брехня не переможуть!

Що переможуть добро, істина та свобода!

Хай живе незалежна Україна! Хай живе Польща!